

פרק גיד הנשה

מתניתין:

איסור אכילת גיד הנשה נהג: (1)

בין בארץ ובין בחוצה לארץ.

בין בפני הבית בזמן שבית המקדש היה קיים, ובין שלא בפני הבית.

בין בחולין ובין במוקדשין.

ונהג — בבהמה ובחיה, בין בגיד שבירך של ימין ובין בגיד שבירך של שמאל.

ואינו נהג בעוף, מפני שאין לו כף! שהבשר המקיף את עצם. הירך בעוף אינו עגול ככף, כמו בבהמה, אלא הוא שטוח לרוחב, ולכן הוא אינו נכלל באיסור. לפי שבגיד הנשה נאמר "אשר על כף הירך".

ונהג בשליל! שאסור לאכול גיד הנשה של עובר הנמצא חי במעי אמו לאחר שחיטתה.

רבי יהודה אומר: אינו נהג בשליל!

וזלא רק גיד הנשה של שליל מותר באכילה, אלא אף חלבו של שליל מותר באכילה, דקרינא ביה "כל בבהמה — תאכלו"!

ואין הטבחים נאמנים על גיד הנשה לומר שהוציאו אותו מהירך של הבהמה, לפי שטירחא הוא להם לחטט אחריו ולהוציאו

כראוי, דברי רבי מאיר.

והכמים אומרים: נאמנים הטבחים עליו. וכן נאמנים הטבחים גם על החלב לומר שניקרו את החלב והוציאוהו מבושר הבהמה.

גמרא:

והוינן בה: למה ליה לתנא דמתניתין לומר שגיד הנשה נהג במוקדשין, והרי פשיטא הוא? דאטו משום דאקדשיה לבהמה פקע ליה איסור גיד שהיה עוד לפני ההקדש, מתחילת יצירתה של הבהמה, מיניה?

וכי תימא שבא התנא להשמיענו שהאוכל גיד הנשה של קדשים לוקה גם משום אכילת קדשים, ושני חידושים יש בדבר:

א. קסבר תנא דידן יש בגידין בנותן טעם! שהגיד יש בו טעם ולכן שייך בגיד הנשה איסור של אכילת קדשים לפי שיש הנאה באכילה זו. אבל אילו לא היה בגיד טעם לא היו עוברים עליו משום אכילת קדשים. [ואיסור אכילת גיד הנשה, הוא גם אילו לא היה בו טעם, שהרי התורה אסרה את הגיד הנשה כמות שהוא].

ב. אף על פי שאיסור גיד הנשה היה לפני האיסור של אכילת קדשים, וקיימא לן דאין

יאכלו בני ישראל את גיד הנשה" לא נאמרו דרך סיפור, לומר, מפני שאירע דבר זה ליעקב אבינו נמנעין הבנים שלו מלאכול אותו גיד, אלא אזהרת השם יתברך היא לבני ישראל שלא יאכלוהו!

1. הרמ"א [ס"ד ו] כתב שהחלבים והגידים האסורים, נמצאים אך ורק באחוריים של הבהמה ולא בצדה הקדמי. אך הדבר תלוי בהגדרת החלק הקדמי והאחורי! וכתב ספר החינוך, שדברי הכתוב "על כן לא